

Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat

Postboks 9 • 3900 Nuuk • Tlf.: +299 32 21 33 • Fax: +299 32 49 39 • E-mail: sik@sik.gl

Qujavugut saqqummiilaarnissatsinnut periarfissinneqaratta.

Ukiorpaalungulersuni pisortanut nunatsinni akiitsoqalertarneq oqallisigineqarpoq amerlanertigullu uparuaarpalaartumik nipilimmik eqqartorneqartarluni. Assortorneqarsinnaanngilaq inuit tamatta akiligassagut akilertartussaagatsigit, taamaattorli akiitsut pilertarneri sumik aallaaveqartarneri aammalu qanoq akiitsunittarnerup pinaveersimatinnissaa itinerusumik eqqartorneqartarani. SIK-miit nuannaarutigaarput akiitsut pillugit nalunaarusiami akiitsut pilertarneri sukumiinerusumik sammineqarmat.

Ilaasortagut eqqarsaatigalugit akiitsut assigiinngitsut pilertarnerit tamaasa samminngikkaluarlugit isumarput malillugu akiitsut pilertarnerannut aammalu akiitsut anigorneqarsinnaanngittarnerannut peqqutaasut annerpaat tassaapput ikiorsiinermit inatsisit. Tassani annerpaamik suliffeerukkallarnermi Inatsit aammalu Pisortaniit Ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat.

Siullermik maluginiarparput Pisortaniit ikiorsiinermit Peqqussutip oqaasertai qallunaatut aammalu kalaallisut assigiinngissuteqarmata, taamaalillunilu Peqqussutip aalajangiinernut atorneqarnerani assigiinngitsumik atorneqarsinnaalluni. Oqaasertaasa nikinganerisa saniatigut aamma Peqqussummi ikiorsiinermit atatillugu naliliilluni periarfissat annertuallaarput taakkulu aalajangersakkat ajoraluartumik aningaasameertoqartillugu atorneeruttarlutik. Minnerunngitsumik maluginiarparput Peqqussutip malinnissaanut aammalu atornissaanut sullissisunut innuttaasunullu najoqqutassaqqannginnera. Nalornissutit taakkorpiat tassaapput Peqqussutip naapertuuttumik atorneqqannginneranut tunngaviusut. Tassunga tunngatillugu assersuuteqalaassaanga:

Maannakkut ilaasortatsinnut ajornartorsiutit annersaatut taaneqartariaqarpoq suliffeqarfimmi utaqqiisaagallartut qaaqquneqaraangamik ullullu marluk

sulisinneqarlutik ikiorsiissutinik annaasaqavittarnerat. Tamanna Peqqussummi siunertaanngilaq. Peqqusutip siunertaa - § 1-mi allassimasoq malillugu – tassaavoq inuit ”*allatut iliornikkut imminnut pilersorsinnaanngitsunut tamanut aningaasaqarnikkut isumannaallisaaviginninnissaq*”.

Peqqussummi § 13 imm. 3 aallaavigalugu SIK-p ilinniarsimangitsut aningaasarsiaat aallaavigalugu, annerpaamik 65% akiligassat tamaasa akilereerlugu tapiisoqarsinnaavoq, taamaattorli imm. 4 malillugu ”pisuni immikkut ittuni” annerusumik ikiorsiisoqarsinnaalluni.

Kommentar [POL1]: Una pissusiviusunit pitsaanerulersippat, imaamat akiligassanut aamma inuuniarnermut atugassatut 65 %.

§ 13, imm. 3 naggatit aappaannit issuaaneq:

“Pilersuinermit aningaasartuutinullu aalajangersimasunut pisortanit ikiorsiissutit annerpaamik SIK-p Naalackersuisullu akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit ilinniarsimangitsumut aningaasarsiaritit ikinnerpaaffiisa 65%-erisinnaavaat, taamaattorli imm. 4 takuuk.” *Tassa akissarsiat 65 %-iinnai inuuniarnermut aningaasartuutinullu aalajangersimasunut atorneqartussatut ikiorsiissutigineqarsinnaapput.*

Aalajangersakkami tassani maluginiagassat marluupput: § 13 kalaallisoortani imm. 4-t marluupput immikkoortulu katillugit 8-ullutik. Qallunaatuuani imm. 4 atasinnaavoq immikkoortullu katillugit 7-iullutik.

Appaattut maluginiagassaq Peqqussummi atorneqangaatsiartuq pingaaruteqarluinnartorlu tassa imm. 4-mi oqaasertaritinneqartut: **-sinnaavoq.** Imaappoq kommuni aningaasarliorpat allatulluunniit naliliisussaq isumaqarpat annerusumik pisoqarsinnaanngilaq amerlanertigullu 65% qaangerneqartarpasigani.

Aningaasanngoraanni maannakkut pisortanut isumaqatigiissuterput naapertorlugu, tassa pisortat tunniukkusussimasaat, (imaanngitsoq uagut tunniukkusutarput, uagummi tunniukusutarput annertunerungaaruarmat) 90,09 kr, taassumalu 65%-ia tassaavoq 58,56 kr. Taakkuuppullu Illumut, kallerup, inneranut, eqqaavimmut, kiassarnermut, telefonimut, nerisassanut, meeqqat atisassaannut il.il. atugassat. Kialluunniit takusinnaavaa ikiorsiissutit naammangilluinnartut taamaattumillu aalajangersakkat akiitsunikkiartortitsinermit nipilersoqataalluinnartut.

Ikiorssiissutit annertussusilerisa naapertuutinnginnerisa saniatigut allarpaalunnik eqqumiigisaqarpugut. Ilaatigut peqqussummi naliliinnermi sulinngikkallarnermi ikiorssiissutitut ikaasaartitsinissaq siunertarineqartoq (§ 9) naak suliffeerunnermi ikiorssiissutinik pisartagaqarsinnaatitaasut maannakkut tamanut atuutinneqanngitsoq. Aammattaaq eqqumiiginanngitsuunngilaq ikiorssiissutit utertitassanngorlugit tunniunneqartarneri, taamaalillunilu ikiorserneqartut akiitsunitsinneqartarneri (§26, imm. 1 nr. 2) naak aalajangersakkap inuup ingerlaqqinnissaminut periarfisarissaarluinnarnera toqqammavigineqarsinnaanera ersarivissumik naqissuseraluaraa.

Tamaattumik SIK-miit nuannaarutigivarput Pisortaniit ikiorssiissutit pillugit Peqqussut nalilersorneqartussanngornera minnerunngitsumik utertitassanngortitsilluni ikiorssiisarnererup atorunnaarsinneqarnissaata siunniunneqareersimanera.

Pissusissamisoortutut isigaarput ikiorssiissutit tapeeriaatsillu aaqqissusseqqinnermi ilanngunneqarnissaat minnerunngitsumik Suliffeerunnermi ikiorssiissutit pillugit inatsisip nutaamik naliliiffigineqarnissaa. Maannakkut tapeeriaatsit tulluutinngivissorput ilaatigut akunnattumik isertitallit sulilluarusuttut pillarneqartarlutik. Ineqarnermut tapeeriaatsit meeqqanut paaqqinninnermullu akiliuteqarnerit isertitat aallaavigalugit aaqqissuunneqarnerat maannakkutut isikkulik tulluutinngivissorpoq nutaamillu aaqqissuuttariaarluni.

Taamaaliornikkut ikiorseeriaatsit, akileeriaatsit aammalu tapeeriaatsit nunat-sinnut tulluunnerusunngorlugit aaqqissuullugit. Uanimi eqqaamasariaqarparput sulisartorpassuit ukiup ilaannaa sulisinneqartarmata, ullormiit ullormut angerlaannartinneqartarmata aammalu ullut 14-ikkaarlutik aningaasarsisinneqartarnerat akiligassanik akiliiffissanut naapertuutinngimata.

Oqaatigisattuut suliffeerunnermi ikiorssiissutit aaqqissuunneqarnerat atuutsinneqarnerallu annertuumik ajornartorsiortitsivoq ilaatigullu akiitsunittoqartarneranut pisooqataasarluni. Suliffeerukkallarnermi

ikiorsiissutit pillugit Inatsisip atuutsinneqarneranut nalilersuineq ikerinnakkut Namminersorlutik Oqartussaniit allanngortinneqarnikuuvoq siunertarisaanut naapertuukkunnaarsillugu. Inatsisilli oqaasertaasa nalilersorneqarneranni siunertaq pinnagu oqaatsilli atorneqartut aallaavigineqarput tamannalu Social Ankenævniimiit naqissuserneqarluni. Tamanna SIK-miit suli isumaqatiginngilluinnarparput inatsisip siunertaa aallaavigalugu sulisartut ikiorserneqarsinnaasussaagaluartut ikiorserneqarsinnaajunnaarmata. Taamaattumik inatsisit imminnut ataqatigiittut aporaattulli ikiorneqartussat atugarisaat aallaavigalugit aaqqissuunneqarnissaannut qanimut peqataarusuppugut.

Suliap ingerlanneqarnissaanut erseqqissaatigisariaqarpara ilaasortatta isertitaat ima annikitsigimmata allaat akiliutit imminik annikitsutut isigineqarsinnaagaluartut ilaasortatta aningaasaqarnerannut uppisitsisinnaammata.

Taamaattoqaraangallu allatut ajornartumik ilaasortagut pingaarnersuisariaqalertarput allaat akiligassat akilernerneqartussaagaluit tunulluunneqalertarlutik. Ineqarneq, innaallagialu ulluinnarnilu atugassanut akissaqarnissaq tamatsinnut pingaaruteqarpoq – aamma ilaasortatsinnut. Kisianni maannakkut pissusiusut allanngortinngikkutsigit inuit naleeruttut aammalu siunissaarutsillugit inissinneqartarnerat ingerlaannassaaq. Tassani pingaaruteqarpoq akiligassat akilereerlugit minnerpaaffilikkamik inuuniuteqarsinnaanerup qulakkeernissaa suliffeqaraanni suliffeqanngikkaanniluunniit. Ilaasortatta namminneq ilaannakortumik ullormut sulisarnertik imaluunniit ukiup ilaannaa sulisarnertik qinigarinnigilaat.

Tamaattumik SIK-miit suleqataarusuppugut ilaasortatta ulluinnarni atugariisaasa pitsanngorsarneqarnissaannut minnerunngitsumillu nammineq pisuussutiginnisamik sulinikkut inissinneqarnermi ajortumik inissittoqartannginnissaa anguniarlugu.

Jess G. Berthelsen
Kattuffiup siulittaasua